

BÆREKRAFTSREVISOR INFORMERER

I denne spalten om bærekraftsrapportering – Bærekraftsrevisor informerer – vil vi holde deg oppdatert på den regulatoriske utviklingen, og gi innblikk i aktuelle temaer. Her vil du også bli oppdatert om arbeidet Revisorforeningen gjør innen feltet bærekraftsrapportering og attestasjon av rapporteringen.

Verdipapirlovutvalgets utredning om bærekraftsrapportering

I utredningen [NOU 2023:15 Bærekraftsrapportering – gjennomføring av direktivet om bærekraftsrapportering \(CSRD\)](#) foreslås det blant annet en ordning for godkjenning av bærekraftsrevisorer og at attestasjonsuttalelsen om bærekraftsrapporteringen kan avgis av en alternativ tilbyder av attestasjonstjenester, som ikke er et revisjonsforetak.

Siviløkonom/MBA finans
Kjersti Okstad Kirkeby
Fagdirektør selskapsrapportering og bærekraft, Revisorforeningen

Cand.merc.
Carl-Emil Akselberg
Rådgiver bærekraft, Revisorforeningen

Statsautorisert revisor og siviløkonom
Sissel Riise
Rådgiver selskapsrapportering og bærekraft, Revisorforeningen

Med utredningen som verdipapirlovutvalgets leder Filip Truyen overleverte finansminister Trygve Slagsvold Vedum 22. mai, er mye lagt til rette for at CSRD skal innlemmes i norsk lov. Artikkelen tar for seg utvalgets vurdering rundt alternative tilbydere av attestasjonstjenesters adgang til markedet.

Tilleggsmandat

Verdipapirlovutvalget ble formelt oppnevnt i mai 2015 for å komme med forslag til gjennomføring av EUs reviderte regelverk på verdipapirområdet i norsk rett. Utvalget har senere mottatt flere tilleggsmandater og fikk i februar 2022 et tilleggsmandat om å utrede norsk implementering av nye regler knyttet til bærekraftsrapportering. Dette er utvalgets foreløpig niende utredning. Verdipapirutvalget ledes av dr. juris Filip

Truyen. Revisorforeningens tidligere seniorrådgiver (nå pensjonert) Harald Brandsås var spesialoppnevnt som ekspert for denne utredningen og Espen Knudsen og Carl-Emil Akselberg fungerte som sekretærer for denne utredningen. Les mer om utvalgets sammensetning [her](#).

Direktivets formål

Hovedpunktene i direktivet Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) har blitt dekket utfyllende i Revisjon og Regnskap tidligere. Kort fortalt skal direktivet bidra til å legge til rette for omstilling til en mer bærekraftig økonomi, i tråd med EUs handlingsplan «Europas grønne giv» og FNs bærekraftsmål. I Parisavtalen har nesten alle verdens land blitt enige om å holde økningen i den globale gjennomsnitts-

temperaturen godt under to grader sammenlignet med førindustrielt nivå. Omstillingen til en lavutslippsøkonomi vil kreve store investeringer. Et av målene i Parisavtalen er derfor å gjøre flyten av kapital forenlig med reduksjon av klimagassutslipp og klimarobust utvikling.

En forutsetning for å dreie investeringer og utlån i mer bærekraftig retning, er at investorer og långivere får relevant og pålitelig informasjon om virksomhetenes klima- og miljøpåvirkning, og deres eksponering mot klimarisiko og annen bærekraftsrelatert risiko. Forretningsforbindelser, ansatte, myndigheter, politikere, forbrukere, frivillige organisasjoner og det øvrige sivilsamfunnet, har behov for relevant og pålitelig bærekraftsinformasjon for å kunne ta velinformerte valg og påvirke i retning av en grønn omstilling.

Prinsippet om dobbel vesentlighet

For å kunne vurdere og sammenligne selskaper, trenger finansmarkedsaktører og andre interessenter både informasjon om hvilken påvirkning selskapers virksomhet har på bærekraftsforhold, og hvordan bærekraftsforhold påvirker selskapers mulighet til langsiktig verdiskapning. Rapporteringskrav som dekker begge disse perspektivene kalles gjerne rapporteringskrav etter prinsippet om dobbel vesentlighet. CSRD bygger på dette prinsippet. Mens eldre regler trakk et skille mellom finansiell og ikke-finansiell rapportering, erstattes begrepet ikke-finansiell rapportering med bærekraftsrapportering i CSRD. I fortalen til direktivet understrekes det at all informasjon må sees i sammenheng og at opplysninger om bærekraft også har økonomisk relevans.

EU har de senere årene vedtatt en rekke regelverksendringer som skal legge til rette for å finansiere overgangen til en bærekraftig økonomi. Endringene skal gi et regelverk som bidrar til en konsistent og sammenhengende flyt av informasjon om bærekraft gjennom hele den finansielle verdikjeden. I utredningens

kapittel 2 gjør utvalget rede for rettsutviklingen og de hensynene som ligger bak. Utvalget redegjorde for globale og regionale regelverksinitiativ som har ledet frem mot direktivet, og for sammenhengen mellom CSRD og annet felleseuropeisk finansmarkedsregelverk som skal bidra til en bærekraftig utvikling.

Krever innføring av nasjonale regler

Gjennomføring av CSRD krever at det innføres nasjonale regler som innebærer at rapporteringspliktige foretak må utarbeide bærekraftsrapportering etter et omfattende regelverk og i samsvar med europeiske standarder for bærekraftsrapportering. Dette gir store endringer og økte kostnader for de rapporterende foretakene.

EU-kommisjonen peker i begrunnelsen for de nye reglene på at etterspørselen etter bærekraftsinformasjon er økende. Det eksisterende rammeverket for bærekraftsrapportering sikrer ifølge EU-kommisjonen ikke rapportering som gjør det mulig for interessenter å ta informerte beslutninger og holde foretak ansvarlige for sin påvirkning på

miljø og samfunn. Den økte etterspørselen etter bærekraftsinformasjon skyldes både et endret risikobilde og økt bevissthet om de mulige finansielle konsekvensene av risikoene. Et økende omfang av «grønne» investeringsprodukter bidrar til den økte etterspørselen. I tillegg kommer økt etterspørsel fra andre samfunnsaktører, for eksempel myndigheter, forbrukere og frivillige organisasjoner. Et regelverk som legger til rette for enhetlig og konsistent rapportering, forventes å redusere antall enkelthenvendelser til foretakene. Rapporteringen vil også kunne bidra til økt bevissthet i foretakene om bærekraftsrelaterte risikoer og muligheter, og gjøre dem bedre i stand til å håndtere risikoene de er eksponert for.

Gir noen nasjonale handlingsrom

De nye direktivreglene er i stor grad fullharmoniserte, med få nasjonale valg. Enkelte bestemmelser gir imidlertid et nasjonalt handlingsrom. De valgene det er knyttet mest spenning til, er hvorvidt andre enn revisorer skal kunne tilby bekreftelser av bærekraftsrapporteringen. Verdipapirlovutvalget drøftet dette området grundig og foreslo bl.a. at andre enn statsautoriserte revisorer¹ skal kunne tilby disse bekreftelsene.

Utvalgets forslag til nye regler for ekstern bekreftelse

CSRD innfører krav om at bærekraftsrapporteringen skal attesteres. Med mindre medlemsstatene fastsetter noe annet, skal det samme revisjonsforetaket som reviderer årsregnskapet attestere bærekraftsrapporteringen. Medlemsstatene kan imidlertid åpne for at et annet revisjonsforetak enn det som reviderer årsregnskapet, avgir attestasjonsuttalelsen om bærekraftsrapporteringen. Utvalget gikk inn for å benytte denne opsjonen. Medlemsstatene kan også tillate at attestasjonsuttalelsen om bærekraftsrapporteringen avgis av en alternativ tilbyder av attestasjonstjenester (*Independent Assurance Service Provider, IASP*) som ikke er et revisjonsforetak. Utvalget foreslo å åpne for IASP-er.

Fra venstre: Espen Knudsen, Revisorforeningen (sekretær for lovutvalget), Filip Truyen, Wikborg Rein (verdipapirlovutvalgets leder), finansminister Trygve Slagsvold Vedum, Harald Brandsås, Revisorforeningen (utvalgsmedlem), Kristin Lund, Finanstilsynet (utvalgsmedlem og leder av sekretariatet) og Andreas Marienborg, Finansdepartementet (sekretær for lovutvalget).

¹ Kalt «bærekraftsattestant» i utredningen.

Attestasjonsuttalelse om bærekraftsrapporteringen

De nye reglene i CSRD krever at revisor, eller en alternativ tilbyder av attestasjonstjenester, skal avgi en *attestasjonsuttalelse* om bærekraftsrapporteringen. Formålet med kravet om attestasjon, er å sikre tillit til at bærekraftsrapporteringen oppfyller gjeldende lovkrav og ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisor eller en IASP skal utføre en uhildet og faglig kompetent kontroll av om bærekraftsrapporteringen gir et riktig bilde i samsvar med standardene for bærekraftsrapportering, og skal offentlig uttale seg om resultatet av attestasjonen i attestasjonsuttalelsen om bærekraftsrapporteringen. I tråd med utgangspunktet i CSRD, fremmet utvalget forslag om at bærekraftsrapporteringen skal attesteres med moderat sikkerhet inntil EU-kommisjonen har vedtatt standarder for attestasjon av bærekraftsrapportering med betryggende sikkerhet, senest i 2028.

Egen godkjenning for statsautoriserte revisorer som skal attestere bærekraftsrapportering

Utvalget fremmet forslag om at kravene som stilles til revisor ved revisjon av årsregnskap, skal gjelde tilsvarende ved attestasjon av bærekraftsrapportering. Dette innebærer at reglene om utførelse av oppdrag, uavhengighet og konfidensialitet, kvalitetsstyring, kvalifikasjonskrav, valg og avsetting av revisor og revisorregisteret, i det store og det hele vil være de samme. Etter CSRD skal det stilles krav om egen godkjenning for statsautoriserte revisorer som skal attestere bærekraftsrapportering på grunnlag av særlige kvalifikasjonskrav. Utvalget foreslo en ordning for godkjenning av bærekraftsrevisorer. Utvalget forutsetter at revisorutdanningen tilpasses nye kunnskapskrav som er nødvendige for å kunne attestere bærekraftsrapportering. For å få godkjenning som bærekraftsrevisor, må revisor dokumentere minst åtte måneder prak-

tisk opplæring innenfor attestasjon av bærekraftsrapportering eller andre bærekraftsrelaterte tjenester.

Krav som likeverdige med krav gjeldende for revisorer

CSRD fastsetter at alternative tilbydere av attestasjonstjenester skal underlegges krav som er likeverdige med kravene som gjelder for revisorers attestasjon av bærekraftsrapportering etter revisjonsdirektivet. Utvalget gikk inn for å åpne for IASP-er på vilkårene som fremgår av drøftelsen i kapittel 6. Utvalget legger i sitt forslag vekt på at et grunnleggende vilkår for å slippe til alternative tilbydere, må være at bærekraftsrapporteringen skal nyte samme grad av tillit uavhengig av hvem som har attestert rapporteringen. Utvalget foreslo bl.a. regler som innebærer at kravene til attestasjonsprosessen og til IASP-ene vil være de samme som for revisorer som attesterer bærekraftsrapportering med enkelte tilpasninger, særlig knyttet til kvalifikasjonskrav.

IASP-er underlegges tilsyn av Finanstilsynet

Et viktig premiss i utvalgets vurdering av om det bør åpnes for andre tilbydere av attestasjonstjenester enn revisorer, var at ordningen som i tilfelle etableres for godkjenning/akkreditering, tilsyn og sanksjoner, var egnet til å sikre samme grad av tillit til attestasjonene som ordningen for godkjenning av og tilsyn med revisorer. Etter utvalgets syn er det sentralt at IASP-er underlegges tilsyn av Finanstilsynet, på samme måte som revisjonsforetak. Utvalget har i sine forslag lagt vekt på å fremme forslag som støtter opp om den norske tilsynsmodellen med et helhetlig tilsyn med aktørene som har konsesjon til å utføre oppgaver i finansmarkedet. Utvalget har også lagt vekt på å foreslå en tilsynsordning som er mest mulig kostnadseffektiv, gitt forutsetningen om at det i tillegg må innføres en akkrediteringsløsning. Utvalget forutsetter at det etableres rutiner for informasjonsutveksling og samarbeid mellom Finanstilsynet og Norsk akkreditering.

Løsning kryssord side 19

		HIMMELRETNING	↓ S	KD. TEGNSBLV	↓ A	INDISK BISON	↓ G	ROMERTALL 100	↓ C						
		R	Ø	U	G	← G	A	D	← R						
		↓ R	ODDENES	VAREPLATT UTSTRÅLING, GLANS	↓ L	LEGGESTEIN	U	R	E						
		G	FOTØY	S	K	O	POESIFORH MEGRET SVAK	R	I	M					
		O	MYNTEHET	↓ K	A	G	E	MESTERSKAP	N	M					
TESTENI MÅLINGEN	↓ E	FARGE	DF I VIKEN	↓ M	TANKE	I	D	E	VÅRESPILL LANDLIG	R	I	S	I	K	O
↓ A	N	A	L	Y	GOLF-UTSLAGS ONRÅDE	REISENDE SÅR-MERKENE	T	U	R	I	S	T	KD. TEGN KALIUM	NOBELPRIS-VINNER I 2019	S
↓ S	E	EGEN KD. TEGN PLATINA	S	T	A	LANDLIG, ENKEL	R	U	S	T	↓ I	K	K	↑	
FASSA SERRON DEL-EIERE	↓ K	U	P	E	E	R	SLANGE	O	R	M	SYMBOL I MILLIARDDEL	N	GNAC-SÅR VANNKILDE	A	M
↓ P	A	R	T	N	E	R	E	KJENT ORG. (FORK.)	A	A	SØLV-VINNER I NOK. H) ØRNE	T	O	E	R
ROMERTALL 50	L	IS-LANSK HØYTID	DIE	LOKAL-AVIS (FORK.)	KØR KJELKE	E	KD. TEGN STRON-TION	SPI5	L	PUNG-BØRDN HOLDE HØRO	K	O	A	L	A
AV-STAND ROMERTALL 10	↓ D	I	S	T	A	N	S	E	FLATE-MÅL	A	R	NORRØN GUD-INNE	S	I	V
X	↓ L	D	U	K	K	E	R	T	→ P	Å	→ E	N	↑		